

HİZMETE ÖZEL

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

YANGIN ÖNLEME VE SÖNDÜRME YÖNERGESİ

**İSTANBUL
2015**

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

TC Sağlık Bakanlığı

DEĞİŞİKLİK KAYIT ÇİZELGESİ

DEĞİŞİKLİK			KONUSU	DEĞİŞİKLİĞİ İŞLEYENİN		
SIRA NO.	TARİH SAYISI	İŞLEM TARİHİ		ÜNVANI	ADI VE SOYADI	İMZASI

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ ve DAYANAK, KAPSAM, SORUMLULUK, TANIMLAR VE GENEL İLKELER

- Madde 1 - Amaç ve Dayanak
- Madde 2 - Kapsam
- Madde 3 - Görev, Yetki ve Sorumluluk
- Madde 4 - Genel İlkeler ve Yasaklar

İKİNCİ BÖLÜM

YANMA VE YANGIN, YANGININ EVRELERİ, YANGIN SEBEPLERİ VE YANGIN SÖNDÜRME TEMEL PRENSİPLERİ

- Madde 5 - Yanma ve Yangın
- Madde 6 - Yangın Evreleri
- Madde 7 - Yangın Sebepleri
- Madde 8 - Yangın Söndürme Prensip ve Usulleri

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİNALARA İLİŞKİN GENEL YANGIN GÜVENLİĞİ HÜKÜMLERİ

- Madde 9 - Bina Tehlike Sınıflandırması
- Madde 10 - Binanın İnşası
- Madde 11 - Binaya Ulaşım Yolları
- Madde 12 - Binalarda Kullanılacak Yapı Malzemeleri
- Madde 13 - Kaçış Güvenliği Esasları
- Madde 14 - Kaçış Yolları
- Madde 15 - Yangın Güvenlik Holü
- Madde 16 - Kaçış Merdiveni
- Madde 17 - Acil Çıkış Zorunluluğu

HİZMETE ÖZEL

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BİNA BÖLÜMLERİNE VE TESİSLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- Madde 18 - Genel**
- Madde 19 - Kazan Daireleri**
- Madde 20 - Yakıt Depoları**
- Madde 21 - Mutfaklar ve Çay Ocakları**
- Madde 22 - Bacalar**
- Madde 23 - Sıgımlar**
- Madde 24 - Otoparklar**
- Madde 25 - Çatılar**
- Madde 26 - Asansörler**
- Madde 27 - Yıldırımdan Korunma Tesisatı**
- Madde 28 - Transformator**
- Madde 29 – Jeneratör**
- Madde 30 - Elektrik Tesisatı ve Sistemlerin Özellikleri**
- Madde 31 - Elektrik İç Tesisatı**
- Madde 32- Acil Durum Aydınlatması**
- Madde 33 - Acil Durum Yönlendirmesi**
- Madde 34 – Yangın Algılama ve Uyarı Sistemi**
- Madde 35 - Duman Kontrolü ve Basınçlandırma**

BEŞİNCİ BÖLÜM

YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMLERİ

- Madde 36 - Genel Hükümler**
- Madde 37 - Sulu Söndürme Sistemleri**
- Madde 38 - Köpüklü, Gazlı ve Kuru Tozlu Sabit Otomatik Söndürme Sistemleri**
- Madde 39 - Taşınabilir Söndürme Cihazları**

ALTINCI BÖLÜM

YANGIN GÜVENLİĞİ SORUMLULUĞU, EKİPLER, EĞİTİM, DENETİM, İŞBİRLİĞİ VE İÇ DÜZENLEMELER

- Madde 40 - Yangın Güvenliği Sorumluluğu**
- Madde 41 - Ekiplerin Kuruluşu**
- Madde 42 - Ekiplerin Görevleri**
- Madde 43 - Ekiplerin Çalışma Esasları**
- Madde 44 – Eğitim ve Tatbikat**

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

Madde 45 - Denetim
Madde 46 - İşbirliği Protokolü
Madde 47 - İç Düzenlemeler

YEDİNCİ BÖLÜM

SON HÜKÜMLER

Madde 48 - Tehlikeli Maddelerle İlgili Hususlar
Madde 49 - Mevcut Binalar Hakkında Uygulanacak Hükümler
Madde 50 - Yürürlük
Madde 51 - Yürütme

HİZMETE ÖZEL

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YANGIN ÖNLEME VE SÖNDÜRME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ ve DAYANAK, KAPSAM, SORUMLULUK, TANIMLAR VE GENEL İLKELER

Amaç ve Dayanak

MADDE 1 - Bu Yönergenin amacı; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı birimleri tarafından kullanılan her türlü yapı, bina, tesis ve işletmelerde, yangın öncesinde ve sırasında alınacak tedbirler ile organizasyon, eğitim ve denetimin usul ve esaslarını belirlemektir. Bu Yönerge, 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik ile Sağlık Bakanlığı Yangın Önleme ve Söndürme Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 - Bu Yönerge; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı birimleri tarafından kullanılan her türlü yapı, bina, tesis, kara ve deniz taşıtları ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini, yangının ısı, duman, zehirleyici gaz, boğucu gaz ve panik sebebiyle can ve mal güvenliği bakımından yol açabileceği tehlikeleri en aza indirebilmek için, yapı, bina, tesis ve işletmelerin tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim esaslarını kapsar.

Görev, yetki ve sorumluluk

MADDE 3 – (1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı birimlerinin her türlü bina, tesis, araç, gereç, malzeme, her tip motorlu araç vb. yangına karşı korunmasından gerekli önleyici tedbirlerin alınmasından, yangın malzemesi ve yangın cihazlarının faal bir halde bulundurulmasından, yangın ekiplerinin teşkil edilip eğitilmesinden, çıkan yangınla ilgili gerekli tedbirlerin alınmasından ve bunlara ait planların yapılmasından bina/tesis teki en üst amir ile birlikte yapı, bina ve tesisi kullanan bütün birim amirleri ve personel şahsen sorumludur.

(2) Bina/tesis amirleri hazırlayacakları yangın talimatlarında yer alan tedbirlere uyulması ve uygulanmasından tüm personeli sorumlu tutacaklardır.

(3) Yeni yapı üretiminde veya mevcut binaların proje değişikliği gerektiren esaslı onarım ve tadilat projelerinde, binanın özelliklerine göre yönergede öngörülen hususlara ait şartlar göz önüne alınır. Genel Müdürlük Merkez ve Taşra Teşkilatına ait bina ve tesisler içinde mevcut ve yeni inşa edilecek yapılarda ilgili amirler, tasarım ekibi, mimar ve mühendisler, müteahhitler,

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

imalatçılar ve danışmanlar; 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulmaması nedeniyle oluşan yangın hasarlarından kusurları oranında sorumlu tutulurlar.

Genel İlkeler ve Yasaklar

MADDE 4 – (1) Yeni yapı inşasında veya mevcut binalardan proje değişikliği gerektiren esaslı onarım ve tadilat projelerinde, binanın kullanım sınıfına ve özelliklerine göre bu Yönergede öngörülen esaslar göz önüne alınır.

(2) Bu Yönergede ve yönetmelikte tanımlanmamış olan ve açıklık gereken hususlar hakkında, Türk Standartları, bu standartların olmaması hâlinde ise, Avrupa Standartları esas alınır.

(3) Herhangi bir yerde kontrol dışı ateş yandığını veya duman görenlerin yangın mahallini doğru tarif ederek ve telefonu fazla meşgul etmeden itfaiyeye haber vermesi zorunludur.

(4) Her türlü yangın sonrasında yangın yeri, tarihi, saati, yangın nedeni, yangına müdahale şekli, kullanılan malzemeler ile can ve mal kaybının neler olduğunu belirten bir Yangın Tutanağı hazırlanarak Savunma Yönetim Birimine gönderilir.

(5) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne ait merkez ve taşra binaları, lojmanlar ve diğer tesislerin güvenlik ve kontrol sistemlerinin bulunduğu yerlere kırmızı zemin üzerine fosforlu sarı veya beyaz renkte itfaiyenin güncel numarasının yazılması zorunludur.

(6) İtfaiye araçlarının yapıya kolayca yanaşmasını sağlamak üzere, yapıların ana girişine ve civarına park yasağı konulması ve bu hususun trafik levha ve işaretleri ile gösterilmesi şarttır.

(7) Binada yangın çıkması halinde olaya müdahale eden acil durum ekipleri mahalli itfaiye teşkilat amirinin olay yerine gelmesinden itibaren onun emrine girerler ve ona her konuda yardım etmek mecburiyetindedirler.

(8) Gerek bina acil durum ekiplerinin gerekse yangına müdahale eden itfaiye ekiplerinin görev yaptıkları sırada yetkili itfaiye amirince can ve mal güvenliğini korumak üzere verilecek olan karar ve talimatlar diğer kamu görevlilerince ve yangın güvenliği sorumlularınca aynen uygulanır.

(9) Binayı kullananlar, bina görevlileri, gönüllü ekipler ve olay yerinde bulunan herkes, itfaiye ekiplerinin görevlerini yerine getirmesine yardımcı olurlar ve çalışmalarını güçleştirici davranışlarda bulunmazlar.

(10) Garaj, akaryakıt depolama ve dağıtım yerlerinde, kazan dairesi, trafo ve jeneratör dairesinde ve kolay tutuşabilecek maddelerin bulunduğu yerlerde, sigara içmek, kibrit yakmak, mum veya lamba ile dolaşmak, bu gibi yerlerin içinden emniyete alınmamış yakıcı ve tutuşturucu maddeler ile geçmek yasaklanacaktır.

(11) Sigara içme alanı olarak belirlenen alanlar haricinde sigara içmek yasaktır. Sigara içme alanlarında içi su dolu ya da ıslak kum dolu küllük kullanılması sağlanır, sigara izmaritleri yerlere atılmaz.

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

(12) Binalarda ocak yeri olarak ayrılmış yerler dışında ateş yakmak, ateşle ilgili işler yapmak yasaktır. Kâğıt, plastik ve naylon gibi kolay yanan maddeler ve sigara izmaritlerinin kapalı mekanlara ve kapı önlerine atılması yasaktır.

(13) Her türlü binada, açık arazide, tesiste, sokakta, caddede, meydan ve alanda bulunan sabit ve seyyar yangın söndürme tesisat ve cihazlarını karıştırmak, bozmak, kırmak sökmek, içine kâğıt ve paçavra gibi yabancı maddeler koymak veya bunları kullanılmayacak hâle getirmek veyahut bozuk bir hâlde tutmak, her ne suretle olursa olsun yangın musluklarının önünü kapatmak, bina önüne ip çekmek, tente asmak ve benzeri hareketler yapmak yasaktır. Yangın söndürücü tesis ve malzeme, amacı dışında kullanılamaz.

(14) Aydınlatma vasıtası olarak lüks veya gemici feneri kullanılan yerlerde bunlar kolay yanabilen maddelerin yakınına konulmaz, devrilmemeleri için tedbir alınır.

(15) Çalışma odalarında kullanım izni alınmamış hiçbir elektrikli cihaz çalıştırılmaz. Kullanımına izin verilen cihazlar ile ilgili mutlaka gerekli emniyet tedbirleri alınır.

(16) Çalışma odalarında çöp kovası bulundurulur, mesai bitimine yakın ilgili görevliler tarafından tüm odalardaki çöpler toplanır.

(17) Bina, tesis ya da araçların temizliğinde benzin, motorin gibi maddeler kullanılmaz.

(18) Bina/tesis içindeki kapılar numaralanır ve anahtarlarına numara plakası takılır. Anahtarlar mesai saatleri dışında uygun görülen bir yerde kilitli, camlı dolapta saklanır. Çok katlı binalarda/tesislerde oda anahtarlarını koymak üzere her katta bir "Anahtar Dolabı" tesis edilir.

(19) Kaynak makinesi gibi kıvılcım çıkaran aletlerle çalışırken gerekli emniyet tedbirleri alınır, mutlaka uygun portatif YSC bulundurulur.

(20) Çalışma saatlerinden sonra, odadan en son çıkan personel, açık kalan pencereleri kapatır, ışıkları söndürür, elektrikli cihazların fişlerini çıkartır ve odanın kontrolünü yaparak kapıları kapatır. Tüm personel mesai bitiminde binayı terk ettiğinde güvenlik görevlisi tarafından tüm koridor, salon ve odalar kontrol edilerek, yangına karşı tehlike arz edecek bir durumun olup olmadığına bakılır, açık lambalar, elektrikli cihazlar ile kapılar ve pencereler kapatılır.

(21) Yangın önlemleri açısından bina ve tesislerin asgari 30 metre etrafı ile ağaçlık alanlar ve yollarda bulunan kuru yaprak, dal, kâğıt gibi atıklar görevliler tarafından periyodik olarak temizlenir.

(22) Yangınlarda insan ve malzeme zayıyatının çoğu panik ve karışıklıklar neticesinde meydana gelir. Gerek bu zayıyatları önlemek gerekse yangınla mücadele bakımından düzenli ve disiplinli hareket edebilmek maksadı ile bina, atölye, baraka ve her türlü tesiste yangın tahliye planları yapılır ve herkesin görebileceği yerlere asılır. Bu planlar bina ve tesisin şeklini, bölmelerini hangi bölgelerdeki personelin binayı hangi yollardan terk edeceğini, bina dışında nerede toplanarak emir bekleyeceğini gösterir. Tahliye yolları ikaz levhalarıyla belirtilir.

(23) Bu Yönergede tanımlanmamış, açıklık gereken hususlarda 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe bakılacaktır.

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

İKİNCİ BÖLÜM

YANMA VE YANGIN, YANGININ EVRELERİ, YANGIN SEBEPLERİ VE YANGIN SÖNDÜRME TEMEL PRENSİPLERİ

Yanma ve Yangın

MADDE 5- Alevlenme derecesine kadar ısı almış bir cismin oksijen ile birleşmesine yanma denir. Yanmanın meydana gelebilmesi için üç unsurun (yanıcı madde, oksijen, ısı) bir araya gelmesi gerekir. Yanma olayı kontrol altında oluyor ise faydalı ateş, kontrol dışında ve istenmeyen yerde oluyor ise **YANGIN** adını alır. Yanan maddenin kimyasal özelliğine uygun olarak kullanılması gereken söndürme maddeleri farklıdır. Uygun söndürme maddelerini kullanabilmek için yanabilecek maddeler gruplara ayrılarak sınıflandırılmışlardır. Yangın sınıfları şunlardır.

A sınıfı yangınlar: Odun, kömür, kâğıt, ot, doküman ve plastik gibi yanıcı katı maddelerin yanmasıyla oluşan yangınlardır.

B sınıfı yangınlar: Benzin, benzol, makine yağları, yağlı boyalar, katran ve asfalt gibi yanıcı sıvı maddelerin yanmasıyla oluşan yangınlardır.

C sınıfı yangınlar: Metan, propan, bütan, LPG, asetilen, havagazı ve hidrojen gibi yanıcı gaz maddeler yanmasıyla oluşan yangınlardır.

D sınıfı yangınlar: Lityum, sodyum, potasyum, alüminyum ve magnezyum gibi yanabilen hafif ve aktif metaller ile radyoaktif maddelerin yanmasıyla oluşan yangınlardır.

Yangının Evreleri

MADDE 6- Kapalı bir oda veya binadaki yangının üç gelişim evresi bulunmaktadır. Bu evreler; başlangıç, kararlı halde yanma, içten yanmadır. Personel yangında bir veya daha fazla yangın evresi ile karşılaşabilir. Bu nedenle, bu evrelerin iyi bilinmesi havalandırma usullerinin anlaşılması açısından önemlidir. Personelin ayrıca bu üç ana evre ile iç içe olan tehlike olasılıklarını bilmeleri gerekir.

(1) Başlangıç Evresi : Başlangıç evresi asıl tutuşma ile başlayan yangının ilk evresidir. Yangın ilk tutuşan maddelerle sınırlıdır. Başlangıç evresinde, havadaki oksijen miktarı yeterli ancak ısı miktarı az olduğundan tam yanma olmaz. Tam yanmamış yanıcı gazlar kendi sıcaklığı ile tavan seviyesinde birikerek yangın alanında basınçla diğer bölgelere itilir. Uygun oksijen oranı ile karşılaştığında tutuşarak yangın sahası oluşturarak tavanda yuvarlanırlar. Bu evrede eğilerek yada çömelerek yangına müdahale edilmelidir.

HİZMETE ÖZEL

(2) **Kararlı Halde Yanma Evresi** : Kararlı halde yanma evresi serbest yanma evresi olarak da bilinir. Bu evrenin başlangıcında, bol oksijenli hava aleve doğru çekilirken, ısı konveksiyonla (ısınan gazların yükselmesi) kapalı alanın üst kısımlarına doğru yükselir. Isınan gazlar yanlara doğru yayılarak yukarıdan aşağıya inerken, daha soğuk olan havayı altta kalmaya zorlar ve sonunda odanın üst taraflarındaki tüm yanıcı maddeleri tutuşturur. Kararlı halde yanma evresinin bu ilk kısmına alev yayılma evresi denir. Isınan hava nedeniyle itfaiyeciler alçak seviyeden ilerler ve koruyucu solunum cihazı kullanırlar. Aşırı ısınmış hava içinde soluk almak akciğeri kurutup yakabilir. Bu noktada üst taraftaki ısı 700 °C üzerindedir.

HİZMETE ÖZEL

(3) **İçten Yanma Evresi** : Kapalı alan hava almayan bir yer ise, kararlı halde yanma evresinden sonra alevler azalabilir. Bu durumda yangın sönmeye başlar. Alevler söndükçe oda yoğun duman ve gazla tamamen dolar. Açığa çıkan gazların oluşturduğu hava basıncı artarak dumanı ve gazları küçük çatlaklardan çıkmaya zorlar. Oksijen %15' ten azdır.

Yoğun ısı, metan gibi hafif yakıt parçalarını odadaki yanıcı maddelerden ayırarak serbest bırakır. Bu yakıt gazları ateşten çıkan gazlarla birleşir, odaya yeterli hava girmiyorsa geri tepme olasılığını artırır. Odaya hava girmezse yangın kendi kendine söner. Gerekli oksijen içeriye girdiği anda durmuş olan yangın tekrar başlar. Bu olay patlama şeklinde görülür.

Aşağıdaki özellikler geri tepmenin olabileceğini gösterir :

- Küçük açıklıklardan çıkan basınçlı duman,
- Yoğun gri-sarı hal alan siyah duman,
- Kapalı alan ve aşırı sıcaklık,
- Alevin hemen hemen hiç olmaması,
- Üfleme şeklinde veya aralıklarla çıkan duman,

HİZMETE ÖZEL

- (e) Pencereelerde duman izleri,
- (f) Boğuk sesler,
- (g) Açıklık oluştuğunda içeriye hızla hava girmesi.

Bu durumda uygun havalandırma ile tehlike azaltılabilir. Oda yada bina mümkün olan en üst noktadan açılırsa, gazlar ve dumanın dışarı çıkması sağlanır ve patlama olasılığı azalır.

Yangın Sebepleri

MADDE 7- Kendimizi ve çevremizi yangına karşı güvenli kılmak için tehlikeyi mümkün olduğunca tanımak ve değerlendirmek gerekir. Yangınlar artık kader değil giderek artan hatalı tutum ve davranışlar ile bu yöndeki bilgisizliğin eseridir. Yangın sebepleri;

- (1) Yangın önleyici tedbirleri zamanında almamak,
- (2) Bilgisizlik,
- (3) İhmal ve Dikkatsizlik,
- (4) Sabotaj,
- (5) Kaza,
- (6) Tabii afetler,
- (7) Nükleer ve konvansiyonel silahlardır.

Yangın Söndürme Prensipleri ve Usulleri

MADDE 8- (1) Yangın söndürme prensibi; sönme olayının meydana gelmesi için yanıcı madde, oksijen ve ısıнын birbirinden ayrılması gerekir. Bu amaçla;

- a) Yanan cismin oksijenle olan temasını kesmek ve boğmak,
- b) Yanan cismin ısını düşürmek (soğutmak),
- c) Yanıcı maddeyi yok etmek,
- ç) Kimyasal zincirleme reaksiyonu durdurmak,

(2) Bu prensipleri sağlamak için aşağıdaki yangın söndürme usulleri kullanılır

a) **Islak Söndürme** : Yanan cismin üzerine su dökmek suretiyle harareti düşürülür, (soğutulur) aynı zamanda çıkan buhar ateşin hava ile temasını keser. Ancak bazı kimyasal maddelerle reaksiyona girmesi, elektriği iletmesi ve söndürme esnasında çevresindeki yanmayan malzemelere de zarar vermesi gibi nedenler suyun söndürmedeki olumsuzluklarıdır. Sadece A Sınıfı olarak tanımlanan tahta, kağıt ve pamuklu dokumaların, yani korlu yanan maddelerin yangınlarında kullanılır.

b) **Kuru Söndürme** : Yanan cismin üzerine halı, kilim, yorgan, branda atarak, yanan cisimlerin hava ile teması kesilerek yangın söndürülür. Örtünün yanmaması için süratli hareket edilir. Kum ve toprakta bu maksatla kullanılır. Elektrik yangınlarında iyi netice verir. Akaryakıt yangınlarında ıslaklığı örtecek kadar çok kullanılır.

HİZMETE ÖZEL

c) **Buharla Söndürme** : Yaygın bir usul olmamakla birlikte buhar kazanı bulunan yerlerde yanan kapalı alana verilen yüksek basınçlı su buharı buradaki havayı dışarı atar ve dışarıdan havanın girmesine mani olur. Bu suretle havasız kalan ateş boğulur. Buharla söndürmedeki tehlike 500 C' deki su buharının oksijen ve hidrojenin birbirinden ayrışmasıdır. Oluşan hidrojen patlayabilir.

ç) **Alevi Boğan Gazlarla Söndürme (Karbondioksit)** : Yüksek basınç altında sıvılaştırılarak tüplere doldurulan, püskürtülmesiyle normal basınçta gaz haline geçerek ortamdaki oksijen miktarını azaltarak, yani boğucu etkisiyle yangını söndürür. Karbondioksitin püskürtülme esnasındaki ani basınç düşmesi -79 C'lik soğuklukta kar haline geçmesine sebep olur. Ancak, soğutarak yangını söndürme etkisi ikinci derecededir. Kapalı yerlerde daha etkilidir. Güneş ışığına açık olarak muhafaza edilmez. Kapalı bir yerde kullanmada dikkatli olunur, solunum cihazı kullanılır.

d) **Kimyasal Maddelerle Söndürme** : Yangın söndürmede kullanılan kimyasal maddeler sıvı ve kuru toz kimyasal maddeler olmak üzere ikiye ayrılır.

(I) **Sıvı Kimyasal Maddeler** : Kloroform, Brom, Metil, Bromit ve Karbontetraklorürdür. Bu eriyiklerden herhangi biri yanan cisim üzerine dökülecek olursa buharlaşarak ateşi boğan bir gaz meydana gelir. Ağır olan bu gaz cismi sararak hava ile temasını keser ve yangını söndürür.

1. Kloroform bayıltıcı, brom tahriş edici, bazı tip halon gazları ile karbontetraklorür ise zehirlidir. Son yıllarda geliştirilen bromoklorodiflorometan (BCF) ve monobromtriflorometan (MBTFM) isimli halonlar ise zehirsiz olmaları ve üstün söndürme gücü nedeniyle giderek yaygınlaşmaktadırlar.

2. Karbondioksit, kuru toz, köpük gibi söndürücülerin büyük miktarlarda kullanılması, zamanla bozulması ve püskürtüldüğü yerdeki hassas makinelere zarar vermesi gibi nedenler BCF ve MBTFM söndürme maddelerini üstün kılmaktadır.

3. Bilgisayar odaları, laboratuvar, ofis gibi çalışma yerleri elektrik panoları, tren, uçak gibi ulaşım vasıtaları, telefon santralleri, enerji santralleri yangınlarında BCF' li söndürme cihazları kullanılır.

(II) **Kuru Kimyasal Maddeler** : Yanan cisme toz halinde püskürtülür. Püskürtmeyi basınçlı karbondioksit, azot veya kuru hava basıncı sağlar. Kuru kimyasal söndürücüler normal bazlı ve çok amaçlı olmak üzere iki temel tiptedir.

1. Normal bazlılar sodyumbikarbonat, potasyumbikarbonat, potasyum kloridtir. Çok amaçlılar monoamonyumfosfat, baryum sülfat, amonyumfosfattır. B,C sınıfı yangınlarda (sıvı, gaz ve elektrik yangınlarında) çok amaçlı kimyevi maddeler kullanılır.

2. Kuru kimyasal ve kuru toz terimleri birbiri yerine kullanılamaz. Kuru kimyasal maddeler A, B, C veya B, C sınıfı yangınlarda kullanılır. Kuru toz maddeler ise sadece D sınıfı yangınlar içindir.

3. Bu söndürücülerin çoğunda kullanılan madde sodyum klorür' dür. Bu maddeye akış arttırıcılar ve maddeyi yangın üzerine boşalttıktan sonra kabuklaşmayı hızlandırıcı termoplastik malzeme eklenir.

e) **Köpüklü Söndürme** : Köpük maddesi sapanin sodyum, bikarbonat alüminyum sülfat ve sudan meydana gelir. Sudan hafif olduğu için B sınıfı yangınlara karşı etkili olarak kullanılır. Çeşitli tipteki köpükler yangının yeri ve cinsine göre kullanılırlar.

HİZMETE ÖZEL

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİNALARA İLİŞKİN GENEL YANGIN GÜVENLİĞİ HÜKÜMLERİ

Bina Tehlike Sınıflandırması

MADDE 9- (1) Bina veya bir bölümünün tehlike sınıfı, binanın özelliklerine ve binada yürütülen işlemin ve faaliyetlerin niteliğine bağlı olarak belirlenir. Bir binanın çeşitli bölümlerinde değişik tehlike sınıflarına sahip malzemeler bulunuyor ise, su ve pompa kapasitesi bina en yüksek tehlike sınıflandırmasına göre belirlenir.

(2) Binada veya bir bölümünde söndürme sistemleri ve kompartıman oluşturulurken, tasarım sırasında aşağıdaki tehlike sınıflandırması dikkate alınır:

a) Düşük tehlikeli yerler: Düşük yangın yüküne ve yanabilirliğe sahip malzemelerin bulunduğu, en az 30 dakika yangına dayanıklı ve tek bir kompartıman alanı 126 m²'den büyük olmayan yerlerdir.

b) Orta tehlikeli yerler: Orta derecede yangın yüküne ve yanabilirliğe sahip yanıcı malzemelerin bulunduğu yerlerdir.

c) Yüksek tehlikeli yerler: Yüksek yangın yüküne ve yanabilirliğe sahip ve yangının çabucak yayılarak büyümesine sebep olacak malzemelerin bulunduğu yerlerdir.

Binanın İnşası

MADDE 10- Bir bina, yangın çıkması halinde;

- (a) Binanın yük taşıma kapasitesi belirli bir süre için korunabilecek,
- (b) Yangının ve dumanın binanın bölümleri içerisinde genişlemesi ve yayılması sınırlandırılabilir,
- (c) Yangının civarındaki binalara sıçraması sınırlandırılabilir,
- (ç) Kullanıcıların binayı terk etmesine veya diğer yollarla kurtarılmasına imkân verecek,
- (d) İtfaiye ve kurtarma ekiplerinin emniyeti göz önüne alınacak, şekilde inşa edilir.

Binaya Ulaşım Yolları

MADDE 11- (1) İtfaiye araçlarının kurumun her binasına ulaşabilmesi için, ulaşım yollarının tamamında itfaiye araçlarının engellenmeden geçmesine yetecek genişlikte yolun trafiğe açık olması sağlanır.

(2) İtfaiye araçlarının yaklaşabildiği son noktadan binanın dış cephesindeki herhangi bir noktasına olan yatay uzaklık en çok 45 m olabilir. İç ulaşım yolları, herhangi bir binaya ana yoldan erişimi sağlayan yollardır. İç ulaşım yollarında olağan genişlik en az 4 m ve çıkmaz sokak bulunması hâlinde en az 8 m olur. İç ulaşım yolundan binaya erişim için gerekli açılı mesafe, o bölgeye hizmet verecek itfaiyede bulunan araçların erişim imkânlarından daha uzak

HİZMETE ÖZEL

ise, itfaiye aracının binaya yanaşmasına engel olabilecek çevre veya bahçe duvarları, itfaiye aracı tarafından kolaylıkla yıkılabilecek şekilde zayıf olarak yapılır. Bu şekilde zayıf olarak yapılan duvar bölümü, en az 8 m uzunluğunda olur; kolayca görünebilecek şekilde kırmızı çapraz işaret konularak gösterilir ve önüne araç park edilemez.

Binalarda Kullanılacak Yapı Malzemeleri

MADDE 12- Yangına karşı güvenlik bakımından, kolay alevlenen yapı malzemelerinin inşaatta kullanılmasına müsaade edilmez. İdareye ait hizmet bina/tesislerin onarım ve tadilatlarında ya da yeniden inşasında 2007/12937 sayılı “Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik” esaslarına göre işlem yapılır. Yapı elemanlarının yangın karşısındaki tepkileri ve dirençlerinin belirlenmesinde ilgili yönetmelikler ve standartlar esas alınır.

Kaçış Güvenliği Esasları

MADDE 13- (1) İnsanlar tarafından kullanılmak üzere tasarlanan her yapı, yangın veya diğer acil durumlarda kullanıcıların hızla kaçışlarını sağlayacak yeterli kaçış yolları ile donatılır. Kaçış yolları ve diğer tedbirler, yangın veya diğer acil durumlarda can güvenliğinin yalnızca tek bir tedbire dayandırılmayacağı biçimde tasarlanır.

(2) Her yapıda, bütün kullanıcılara elverişli kaçış imkânı sağlayacak şekilde, yapının kullanım sınıfına, kullanıcı yüküne, yangın korunum düzeyine, yapısına ve yüksekliğine uygun tip, sayı, konum ve kapasitede kaçış yolları düzenlenir. Herhangi bir yapının içinden serbest kaçışları engelleyecek şekilde çıkışlara veya kapılara kilit, sürgü ve benzeri bileşenler takılamaz.

(3) Her çıkışın açıkça görünecek şekilde yapılması, ayrıca, çıkışa götüren yolun, sağlıklı her kullanıcının herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca anlayabileceği biçimde görünür olması gerekir. Çıkış niteliği taşımayan herhangi bir kapı veya bir çıkışa götüren yol gerçek çıkışla karıştırılmayacak şekilde düzenlenir veya işaretlenir. Bir yangın hâlinde veya herhangi bir acil durumda, kullanıcıların yanlışlıkla çıkmaz alanlara girmemeleri ve kullanılan odalardan ve mekânlardan geçmek zorunda kalmaksızın bir çıkışa veya çıkışlara doğrudan erişmeleri için gerekli tedbirler alınır.

Kaçış Yolları

MADDE 14- Gerçek bir kaçış yolu, bir yapının herhangi bir noktasında yer seviyesindeki caddeye kadar olan, devamlı ve engellenmemiş kaçış yolunun tamamıdır. Oda ve diğer bağımsız mekanlardan çıkışlar, her kattaki koridor ve benzeri geçitler, kat çıkışları, zemin kata ulaşan merdivenler, zemin katta merdiven ağızlarında aynı katta yapı son çıkışına götüren yollar, son çıkış kaçış yolları kapsamına girer. Asansörler kaçış yolu olarak kabul edilemez. Tüm bina/tesislerde kaçış yolları belirlenir, zorunlu çıkışlar ve erişim yolları açıkça görülebilir şekilde işaretlenir ve konumları simgeler ile vurgulanarak her an kullanılabilmesi için kapılar engellerden arındırılır ve önlerinde engelleyiciler bulundurulmaz. Yapının kullanımda olduğu sürece zorunlu çıkışlar kolayca erişilebilir durumda tutulur, kaçış yolu kapıları, el ile açılacak şekilde olur ve kilitli bulundurulmaz. Kapıların kendiliğinden kapatır düzenekler ile donatılması ve itfaiyeci veya görevlilerin gerektiğinde dışarıdan içeriye girebilmelerine imkan sağlar. Yangın hangi noktada çıkarsa , o katta bütün insanların çıkışlarının sağlanması için, kaçış yolları ve kaçış merdivenleri birbirlerinin alternatifini olacak şekilde konumlandırılır. Pencere ve parapet yüksekliği düşmeden en çok 120 cm. yukarıda ve bina dışındaki güvenlik bölgesine açık, dış

HİZMETE ÖZEL

zeminden en çok 3 m. yükseklikteki, en az cam genişliği 90 cm. ve yüksekliği 90 cm olan pencereler, zorunlu hallerde aksi belirtilmemişse kaçış yolu olarak kabul edilebilir. Çıkış kapasitesi ve kaçış uzaklığı hesaplamaları yönetmelik esaslarına göre yapılır.

Yangın Güvenlik Holü

MADDE 15- Yangın güvenlik holleri; kaçış merdivenlerine dumanın geçişinin engellenmesi, söndürme ve kurtarma elemanlarınca kullanılması ve gerektiğinde engellilerin ve yaralıların bekletilmesi için yapılır. Hollerin, kullanıcıların kaçış yolu içindeki hareketini engellemeyecek şekilde tasarlanması şarttır. Yangın güvenlik hollerinin duvar, tavan ve tabanında hiçbir yanıcı malzeme kullanılamaz ve bu hollerin, yangına en az 120 dakika dayanıklı duvar ve en az 90 dakika dayanıklı duman sızdırmaz kapı ile diğer bölümlerden ayrılması gerekir. Konutlar için özel durumlar hariç olmak üzere, bodrum katlarda merdiven yuvaları ile asansör kapıları önünde, yüksek binalarda kaçış merdiven yuvaları ile acil durum asansörü önünde yangın güvenlik holü yapılır. Yapı yüksekliği 51.50 m'den az olan binalarda parlayıcı madde ihtiva etmeyen ve kullanım alanlarından kapı ile ayrılan koridor ve hollerden kaçış merdivenine ulaşıyor ise, yangın güvenlik holü gerekli değildir.

Kaçış Merdivenleri

MADDE 16- Yapının olağan merdivenlerinden yangında kullanılabilecek özellikte olanları yangın merdiveni olarak kabul edilir. Yüksek bina/tesislerde kaçış yollarının ve merdivenlerin genişliği 120 cm'den az olmamalıdır. Yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla olan bina/tesislerde en az 2 bağımsız kaçış merdiveni sağlanır, birbirlerine alternatif en az birisi korunumlu 2 adet kaçış merdiveni gerekir. Bodrum katlarda ve yüksek bina/tesislerde kaçış merdivenlerine bir yangın güvenlik holünden veya korunumlu bir holden geçilerek girilmesi zorunludur. Kaçış merdivenlerinin kapasite ve sayı bakımından en az yarısının doğrudan bina/tesis dışına açılması gerekir. Bina/tesis yüksekliği 21.50 m'den az olan bina/tesislerde, bina/tesis dışında açık merdivenler kullanılır. Dairesel merdivenler 9.50 m'den daha yüksek olamaz. Bütün kaçış merdivenlerinin doğal yolla veya uygun mekanik yolla havalandırılması veya basınçlandırılması gerekir. Yapının ortak merdivenlerinin yangın ve diğer acil hâllerde kullanılabilecek özellikte olanları, kaçış merdiveni olarak kabul edilir. Kaçış merdivenlerinin duvar, tavan ve tabanında hiçbir yanıcı malzeme kullanılamaz ve bu merdivenler, yangına en az 120 dakika dayanıklı duvar ve en az 90 dakika dayanıklı duman sızdırmaz kapı ile diğer bölümlerden ayrılır.

Acil Çıkış Zorunluluğu

MADDE 17- Bütün yapılarda, aksi belirtilmedikçe, en az 2 çıkış tesis edilmesi ve çıkışların korunmuş olması gerekir. Aksi belirtilmedikçe, 25 kişinin aşıldığı yüksek tehlikeli yerler ile 50 kişinin aşıldığı her mekânda en az 2 çıkış bulunması şarttır. Kişi sayısı 500 kişiyi geçer ise, en az 3 çıkış ve 1000 kişiyi geçer ise, en az 4 çıkış bulunmak zorundadır. Kapılarda da eşik olmaması gerekir. Bütün çıkışların ve erişim yollarının, açık-seçik görülebilir olması veya konumlarının simgeler ile vurgulanması ve her an kullanılabilmesi için engellerden arındırılmış durumda bulundurulması ve kullanıcı yükü 50 kişiyi aşan bina/tesislerdeki çıkış kapılarının kaçış yönüne doğru açılması şarttır. Kaçış yolu kapılarının el ile açılması ve kilitli olmaması gerekir. Dönel kapılar ve turnikeler çıkış kapısı olarak kullanılamaz.

HİZMETE ÖZEL

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BİNA BÖLÜMLERİNE VE TESİSLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Genel

MADDE 18- Bina/tesislerin yangın bakımından kritik özellikler gösteren kazan daireleri, yakıt depoları, sobalar ve bacalar, sığınaklar, otoparklar, mutfaklar, çatılar, asansörler, paratoner, transformatör, jeneratör gibi kısımlarda, yerlere yanıcı madde atılması veya depolanması yasak olup, belirli aralıklarla temizlenmesi ve bakımlarının düzenli olarak yapılması zorunludur.

Kazan Daireleri

MADDE 19- (1) Kazan dairelerinin ilgili Türk Standartlarına uygun olması şarttır.

(2) Kazan dairesi, binanın diğer kısımlarından, yangına en az 120 dakika dayanıklı bölmelerle ayrılmış olarak merkezi bir yerde ve bütün hâlinde bulunur. Bina dilatasyonu, kazan dairesinden geçemez.

(3) Kazan dairelerinde duman bacalarına ilave olarak temiz ve kirli hava bacaları yaptırılması şarttır.

(4) Kazan dairesi kapısının, kaçış merdivenine veya genel kullanım merdivenlerine direkt olarak açılmaması ve mutlaka bir güvenlik holüne açılması gerekir.

(5) Isıl kapasiteleri 50 kW-350 kW arasında olan kazan dairelerinde en az bir kapı, döşeme alanı 100 m²'nin üzerindeki veya ısı kapasitesi 350 kW'ın üzerindeki kazan dairelerinde en az 2 çıkış kapısı olur. Çıkış kapılarının olabildiği kadar birbirinin ters yönünde yerleştirilmesi, yangına en az 90 dakika dayanıklı, duman sızdırmaz ve kendiliğinden kapanabilecek özellikte olması gerekir.

(6) Kazan dairesi tabanına sıvı yakıt dökülmemesi için gerekli tedbir alınır ve dökülen yakıtın kolayca boşaltılacağı bir kanal sistemi yapılır.

(7) Sıvı yakıtlı kazan dairesinde en az 0.25 m³ hacminde uygun yerde betondan pis su çukuru yapılır. Zemin suları uygun noktalardan bodrum süzgeçleri ile toplanarak pis su çukuruna akıtılır ve bu pis su çukuru kanalizasyona bağlanır. Kot düşük ise, pis su çukuru pompa konularak kanalizasyona bağlanır. Sıvı yakıt akıntıları yakıt ayırıcıdan geçirildikten sonra pis su çukuruna akıtılır ve kontrollü bir şekilde kazan dairesinden uzaklaştırılır.

(8) Kazan dairesinde en az 1 adet 6 kg'lık çok maksatlı kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı ve büyük kazan dairelerinde en az 1 adet yangın dolabı bulundurulur.

(9) Kazan dairelerinde doğalgaz ve LPG kullanılması hâlinde, doğalgaz ve LPG tesisatı, projesi, malzeme seçimi ve montajı ilgili standartlara ve gaz kuruluşlarının teknik şartnamelerine

HİZMETE ÖZEL

uygun olarak yapılır. Sayaçların kazan dairesi dışına yerleştirilmesi gerekir. Herhangi bir tehlike anında gazı kesecek olan ana kapama vanası ile elektrik akımını kesecek ana devre kesici ve ana elektrik panosu, kazan dairesi dışında kolayca ulaşılabilecek bir yere konulur. Gaz ana vanasının yerini gösteren plaka, bina girişinde kolayca görülebilecek bir yere asılır. Gaz kullanılan kapalı bölümlerde, gaz kaçağına karşı doğal veya mekanik havalandırma sağlanması gerekir.

(10) Kazan dairesi topraklaması 21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliğine uygun şekilde yapılır.

(11) LPG kullanılan kazan daireleri bodrum katta yapılamaz. Bodrumlarda LPG tüpleri bulundurulamaz. LPG kullanan ısı merkezlerinde, gaz algılayıcının ortamdaki gaz kaçağını algılayıp uyarması ile devreye giren ve bina girişinde, otomatik emniyet vanası ve ani kapama vanası gibi gaz akışını kesen emniyet vanası bulunması gerekir.

(12) Yetkili bir kurum tarafından verilen kazan dairesi işletmeciliği kursunu bitirdiğine dair sertifikası bulunmayan şahıslar, kazan dairesini işletmek üzere çalıştırılmaz. Bunun uygulanmasından ilgili birim amirleri sorumludur.

Yakıt Depoları

MADDE 20- Yakıt depoları, yangına dayanıklı bölmelerle korunmuş bir hacme yerleştirilir. Yakıt deposu ile kazan dairesinin yangına 120 dakika dayanıklı bir bölme ile ayrılmış olması gerekir. Depoda yeterli havalandırmanın sağlanması ve tank kapasitesinin en az üçte birini alacak şekilde havuzlama yapılması şarttır. Yakıt tankları, ilgili Türk Standartlarına göre hesaplanır ve yerleştirilir. Akaryakıt depoları; merdiven altına, merdiven boşluğuna, mutfaka, banyoya ve yatak odasına konulamaz. Akaryakıt depolarının metal bölümleri, ilgili yönetmeliklere göre statik elektriğe karşı topraklanır.

Mutfaklar ve Çay Ocakları

MADDE 21- Mutfakların davlumbazlarına otomatik söndürme sistemi yapılmalı ve ocaklarda kullanılan gazın özelliğine göre gaz algılama tesisatı kurulmalıdır. Mutfakların bodrumda olması ve gaz kullanılması durumunda havalandırma sistemleri yapılmalı ve ikinci bir çıkış kapısı tesis edilmelidir. İkinci bir çıkış tesis edilmeksizin gaz kullanılması yasaktır. Mutfak ve çay ocakları binanın diğer kısımlarından en az 120 dakika süreyle yangına dayanıklı bölmeler ile ayrılmış biçimde konuşlandırılır. Bölme olarak ahşap ve diğer kolay yanıcı maddeler kullanılamaz.

Bacalar

MADDE 22- Baca tesisatının, ilgili Türk Standartlarındaki esaslara uygun olması şarttır. Her kazan için tercihan ayrı bir baca kullanılır, soba ve şöfben boruları kazan bacalarına bağlanamaz. Kazan dairesi için ayrıca havalandırma bacası yapılır. Baca çekişinin azalmaması bakımından, bacaların mümkün ise, komşu yüksek binalardan en az 6 m uzaklıkta yapılması ve ait olduğu bina mahyasının en az 0.8 m üzerine kadar çıkarılması gerekir. Baca duvarlarının dış yüzeyleri uygun şekilde sıvanır. Sıvı ve katı yakıtlı kazanların bacalarının altında bir kurum temizleme menfezi bulunması ve yılda en az iki defa yetkili kişilere temizletilmesi gerekir.

HİZMETE ÖZEL

Baca temizliği, mahallin itfaiye teşkilatı tarafından yapılır. Ancak, bu konuda itfaiye teşkilatından aldığı izin ile ve belediye encümeninin belirlediği fiyat tarifesi üzerinden faaliyet gösteren özel firmalar var ise, temizlik onlara da yaptırılabilir.

Sığınaklar

MADDE 23- Sığınaklar, ilgili mevzuata uygun olmalıdır. 50'den fazla insanın barındırılacağı sığınaklarda, duman tahliye sistemi ve en az 2 çıkışın bulunması, ayrıca; erken algılama, uyarı ve söndürme sistemlerin yapılması zorunludur.

Otoparklar

MADDE 24- Motorlu ulaşım ve taşıma araçlarının park etmeleri için kullanılan otoparkların dışarıya olan toplam açık alanı, döşeme alanının % 5' inden fazla ve bu açık alan her birinde en az yarısı kadar olmak üzere karşılıklı iki cephede bulunuyor ise açık otopark; aksi halde kapalı otopark kabul edilir. Araç kapasitesi 20'den fazla olan veya birden fazla bodrum kat kullanan kapalı tip otoparklarda otomatik yağmurlama sistemi, yangın dolap sistemi ve itfaiye su alma ağızları yapılması mecburidir. LPG veya sıkıştırılmış doğalgaz (CNG) yakıt sistemli araçlar kapalı otoparklara giremez ve alınmaz.

Çatılar

MADDE 25- Çatı aralarında kolay alevlenici, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz. Isıtma, soğutma, haberleşme ve iletişim alıcı ve verici elektrikli cihazlarının çatı arasına yerleştirilmesi gerektiği takdirde, elektrikli cihazlar için, yangına dayanıklı kablo kullanılması ve çelik boru içerisinden geçirilmesi gibi, yangına karşı ilave tedbirler alınarak yetkili kişiler eliyle ilgili yönergelere uygun elektrik tesisatı çekilebilir. Çatı giriş kapısı devamlı kapalı ve kilitli tutulur. Çatıya binadaki en yetkili amirin izni ile çıkılabilir. Çatı araları periyodik olarak temizlenir.

Asansörler

MADDE 26- Asansör sistemleri, 15/2/2003 tarihli ve 25021 sayılı Resmî Gazetede ve 31/1/2007 tarihli ve 26420 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Asansör Yönetmeliğine (95/16/AT) uygun olarak imal ve tesis edilir. Asansör kuyusu ve makina dairesi, yangına en az 60 dakika dayanıklı ve yanıcı olmayan malzemedendir yapılır. Aynı kuyu içinde 3'den fazla asansör kabini düzenlenemez.. Asansörlerin kapıları, koridor, hol ve benzeri alanlar dışında doğrudan kullanım alanlarına açılmaz. Asansör kapısı, yangın merdiven yuvasına açılmaz. Asansör kapılarının yangına karşı en az 30 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz olması, yapı yüksekliği 51.50 m'den yüksek binalarda yangına karşı en az 60 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz olması gerekir. Yapı yüksekliği 51.50 m'den daha fazla olan yapılarda, en az 1 asansörün acil hâllerde kullanılmak üzere acil durum asansörü olarak düzenlenmesi şarttır. Acil durum asansörünün kabin alanının en az 1.8 m², taşıma kapasitesinin en az 630 kg, hızının zemin kattan en üst kata 1 dakikada erişecek hızda olması ve enerji kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girecek özellikte ve 60 dakika çalışır durumda kalmasını sağlayacak bir acil durum jeneratörüne bağlı bulunması gerekir. Acil durum asansörünün makina dairesi ayrı olur ve asansör kuyusu basınçlandırılır.

HİZMETE ÖZEL

Yıldırımdan Korunma Tesisatı

MADDE 27- Binaların yıldırım tehlikesine karşı korunması için ilgili yönetmelik ve standartların gereğinin yerine getirilmesi şarttır. Elektrik yükünün yapı veya yapı içindeki diğer tesisat üzerinde risk yaratmaksızın toprağa iletilebileceği yeterli bağlantının sağlanması ve bir toprak sonlandırma ağı oluşturulması gerekir. Paratonerlerin periyodik bakım ve kontrollerinin yapılması gereklidir.

Transformatör

MADDE 28- Transformatörün kurulacağı odanın bütün duvarları, tabanı ve tavanı en az 120 dakika süreyle yangına dayanabilecek şekilde yapılır. Ana elektrik odalarından ve transformatör merkezlerinden temiz su, pis su, patlayıcı ve yanıcı sıvı ve gaz tesisatı donanımı ve ekipmanları geçirilemez ve üst kat mahallerinde ıslak hacim düzenlenemez .Yağlı transformatör kullanılması durumunda; yağ toplama çukuru ile uygun tipte otomatik yangın algılama ve söndürme sistemi yapılır.

Jeneratör

MADDE 29- Jeneratörün kurulacağı odanın duvarları, tabanı ve tavanı en az 120 dakika süreyle yangına dayanabilecek şekilde yapılır. Jeneratörün içinde bulunacağı odanın bina içinde konumlandırılması halinde; bir yangın durumunda çıkan dumanların ve sıcaklığın binadaki kaçış yollarına sirayet etmemesi ve serbest hareketi engellememesi gerekir. Jeneratör odalarından temiz su, pis su, patlayıcı ve yanıcı sıvı ve gaz tesisatı donanımı ve ekipmanları geçirilemez ve üst kat mahallerinde ıslak hacim düzenlenemez.

Elektrik Tesisatı ve Sistemlerinin Özellikleri

MADDE 30- Binalarda kurulan elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, yangın hâlinde veya herhangi bir acil hâlde, binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek, binanın emniyetli bir şekilde boşaltılmasını sağlayacak ve güvenli bir ortam oluşturacak şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir. Her türlü elektrik tesisatının, kaçış yolları aydınlatmasının, acil durum aydınlatma ve yönlendirmesinin ve yangın algılama ve uyarı sistemlerinin, ilgili tesisat yönetmeliklerine ve standartlarına uygun olarak tasarlanması ve tesis edilmesi şarttır.

Elektrik İç Tesisatı

MADDE 31- Her türlü binada elektrik iç tesisatı, koruma teçhizatı, kısa devre hesapları, yalıtım malzemeleri, bağlantı ve tespit elemanları, uzatma kabloları, elektrik tesisat projeleri ve kuvvetli akım tesisatı; 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliğine, 21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliğine, 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğine ve ilgili diğer yönetmeliklere ve standartlara uygun olarak tesis edilir.

HİZMETE ÖZEL

Acil Durum Aydınlatması

MADDE 32- Kaçış yollarında, kullanıcıların kaçışı için gerekli aydınlatmanın sağlanmış olması şarttır. Acil durum aydınlatma sistemi; şehir şebekesi veya benzeri bir dış elektrik beslemesinin kesilmesi, yangın, deprem gibi sebeplerle bina veya yapının elektrik enerjisinin güvenlik maksadıyla kesilmesi ve bir devre kesici veya sigortanın açılması sebebiyle normal aydınlatmanın kesilmesi hâllerinde, otomatik olarak devreye girerek yeterli aydınlatma sağlayacak şekilde düzenlenir. Bütün kaçış yollarında, toplanma için kullanılan yerlerde, asansörde ve yürüyen merdivenlerde, yüksek risk oluşturan hareketli makineler ve kimyevi maddeler bulunan atölye ve laboratuvarlarda, elektrik dağıtım ve jeneratör odalarında, merkezi batarya ünitesi odalarında, pompa istasyonlarında, kapalı otoparklarda, ilk yardım ve emniyet ekipmanının bulunduğu yerlerde, yangın uyarı butonlarının ve yangın dolaplarının bulunduğu bölümler ile benzeri bölümlerde, kullanıcı yükü 200'den fazla olan bütün binalarda, zemin seviyesinin altında 50 veya daha fazla kullanıcısı olan binalarda, penceresiz binalarda ve yüksek tehlikeli yerlerde acil durum aydınlatması yapılması şarttır. Acil durum aydınlatmasının normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde en az 60 dakika süreyle sağlanması şarttır. Acil durum çalışma süresinin kullanıcı yükü 200'den fazla olduğu takdirde en az 120 dakika olması gerekir. Acil durum aydınlatması; kendi akümülatörü, şarj devresi, şebeke gerilimi denetleyicisi ve lamba sürücü devresine sahip bağımsız aydınlatma armatürleri ile ve bir merkezi akümülatör bataryasından doğru gerilim veya bir invertör devresi aracılığı ile alternatif gerilim sağlayan bir merkezi batarya ünitesinden beslenen aydınlatma armatürleri ile sağlanır.

Acil Durum Yönlendirmesi

MADDE 33 - Birden fazla çıkışı olan bütün binalarda, kullanıcıların çıkışlara kolaylıkla ulaşabilmesi için acil durum yönlendirmesi yapılır. Acil durum halinde, bina içerisinde tahliye için kullanılacak olan çıkışların konumları ve bina içerisindeki her bir noktadan planlanan çıkış yolu bina içindekilere gösterilmek üzere, acil durum çıkış işaretlerinin yerleştirilmesi şarttır. Yönlendirme işaretleri; yeşil zemin üzerine beyaz olarak, ilgili yönetmelik ve standartlara uygun sembolleri ve normal zamanlarda kullanılacak çıkışlar için “ÇIKIŞ”, acil durumlarda kullanılacak çıkışlar için ise, “ACİL ÇIKIŞ” yazısını ihtiva eder. Yönlendirme işaretlerinin her noktadan görülebilecek şekilde ve işaret yüksekliği 15 cm'den az olmamak üzere, azami görülebilirlik uzaklığı; dışarıdan veya kenarından aydınlatılan yönlendirme işaretleri için işaret boyut yüksekliğinin 100 katına, içeriden ve arkasından aydınlatılan işaretlere sahip acil durum yönlendirme üniteleri için işaret boyut yüksekliğinin 200 katına eşit olan uzaklık olması gerekir.

HİZMETE ÖZEL

Bu uzalıktan daha uzak noktalardan erişim için gerektiği kadar yönlendirme işareti ilave edilir. Yönlendirme işaretleri, yerden 200 cm ilâ 240 cm yüksekliğe yerleştirilir. Kaçış yollarında yönlendirme işaretleri dışında, kaçış yönü ile ilgili tereddüt ve karışıklık yaratabilecek hiçbir ışıklı işaret veya nesne bulundurulamaz.

Yangın Algılama ve Uyarı Sistemi

MADDE 34 - Yangın algılama ve uyarı sisteminin, el ile, otomatik olarak veya bir söndürme sisteminden aldığı uyarılardan biri veya birkaçı ile devreye girmesi gerekir.

El ile yangın uyarısı, yangın uyarı butonları ile yapılır. Yangın uyarı butonları yangın kaçış yollarında tesis edilir. Yangın uyarı butonlarının, bir kattaki herhangi bir noktadan o kattaki herhangi bir yangın uyarı butonuna yatay erişim uzaklığının 60 m'yi geçmeyecek şekilde yerleştirilmesi gerekir. Engelli veya yaşlıların bulunduğu yerlerde bu mesafe azaltılabilir. Tüm yangın uyarı butonlarının görülebilir ve kolayca erişilebilir olması gerekir. Yangın uyarı butonları, yerden en az 110 cm ve en fazla 130 cm yüksekliğe yerleştirilir. Konutlar hariç, kat alanı 400 m²'den fazla olan iki kat ile dört kat arasındaki bütün binalarda, konutlar hariç, kat sayısı dörtten fazla olan bütün binalarda ve bütün yüksek binalarda yangın uyarı butonlarının kullanılması mecburidir. Yapı yüksekliği >30,50 m ve toplam kapalı alanı >5000 m²'yi aşan binalara otomatik yangın algılama cihazları tesis edilmesi mecburidir.

Bir binanın kullanılan bütün bölümlerinde yaşayanları yangından veya benzeri acil hâllerden haberdar etme işlemleri, sesli ve ışıklı uyarı cihazları ile gerçekleştirilir. Yangın uyarı butonunun mecburi olduğu yerlerde uyarı sistemi de mecburidir. Yangın uyarı butonlarının mecburi olduğu yerlerde uyarı sistemi de mecburidir. Sesli uyarı cihazları bina/tesisin her yerinde, yerden 150 cm yükseklikte ve ses seviyesi ortalama ortam ses seviyesinin en az 15 dBA üzerinde olacak şekilde yerleştirilir, yüksekliği 51.50 m'yi geçen bütün bina/tesislerde ise anons sistemleri kurulur.

HİZMETE ÖZEL

Duman Kontrolü ve Basınçlandırma

MADDE 35- Binalarda duman kontrol sistemi olarak yapılan basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatının; binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek ve binanın emniyetli bir şekilde boşaltılmasını sağlayacak güvenli bir ortamı oluşturacak şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir. Kurulması gereken basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatının yerleştirilmesi ve kullanılacak teçhizatın cinsi ve miktarı, binanın kullanım sınıfına, tehlike sınıfına, binada bulunanların hareket kabiliyetine ve binada bulunan yangın önleme sistemlerinin özelliklerine göre belirlenir. Her türlü basınçlandırma, havalandırma ve duman tahliye tesisatının, ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun olarak tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi gerekir.

Doğal duman tahliyesi yapılabilecek yerlerde duman çekiş bacaları, duman kesicileri ve duman bölmeleri kullanılır. Mekanik duman kontrol sistemleri olarak iklimlendirme sistemleri özel düzenlemeler yapılarak kullanılır veya ayrı mekanik havalandırma veya duman kontrol sistemleri kurulur. Yangın hâlinde, mevcut iklimlendirme ve havalandırma tesisatı duman kontrol sistemi olarak da kullanılabilir. Yapı yüksekliği 51.50 m'nin üzerinde olan binaların hol ve koridor gibi ortak alanlarında duman kontrol sistemi yapılması mecburîdir.

Bodrum kat sayısı 4'den fazla olan binalarda bodrum kata hizmet veren kaçış merdivenleri, yapı yüksekliği 51.50 m'den yüksek olan konutların kaçış merdivenleri ile acil durum asansörü kuyularının basınçlandırılması gerekir. Basınçlandırma sistemi çalıştığı zaman, bütün kapılar kapalı iken basınçlandırılan merdiven yuvası ile bina kullanım alanları arasındaki basınç farkının en az 50 Pa olması şarttır. Basınçlandırma sisteminin yangın algılama ve uyarı sistemi tarafından otomatik olarak çalıştırılması gerekir. Basınçlandırma fanını el ile çalıştırıp durdurabilmek için, bir açma kapatma anahtarının bulunması gerekir. Kaçış merdivenlerinde basınçlandırma yapılmamış ise, merdiven bölümünde açılabilir pencerenin veya merdivenin üzerinde devamlı havalandırmayı sağlayacak tepe penceresinin bulunması şarttır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMLERİ

Genel Hükümler

MADDE 36- Binalarda kurulan yangın söndürme tesisatının, binada bulunanlara zarar vermeyecek, panik çıkmasını önleyecek ve yangını söndürecek şekilde tasarlanması, tesis edilmesi ve çalışır durumda tutulması gerekir. Kurulması gereken sabit yangın söndürme sistemlerinin ve tesisatının nitelikleri, kullanılacak teçhizatın cinsi, miktarı ve yerleştirilmeleri; binanın ve binada bulunabilecek malzemelerin yangın türüne göre belirlenir.

HİZMETE ÖZEL

Sistemde kullanılacak bütün ekipmanın sertifikalı olması şarttır. Her türlü yangın söndürme sistemlerinin, ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun olarak tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesi mecburidir. Yüksek binalarda veya bina oturma alanı 1000 m²'den büyük binalarda veya cephe genişliği 75 m'yi aşan binalarda, itfaiyenin sisteme dışarıdan su basabilmesi için, sulu yangın söndürme sistemlerine en az 100 mm nominal çapında itfaiye su verme bağlantısı yapılması şarttır. İtfaiye araçlarının bağlantı ağzına ulaşma mesafesi 18 m'den fazla olamaz.

Sulu Söndürme Sistemleri

MADDE 37- Sabit boru tesisatı, yangın dolapları sistemi, hidrant sistemi ve yağmurlama sistemi gibi sulu söndürme sistemleri için yapılmış hidrolik hesaplar neticesinde gerekli olan su basınç ve debi değerleri, merkezi şebeke veya şehir şebekeleri tarafından karşılanamıyor ise yapılarda, kapasiteyi karşılayacak yangın pompa istasyonu ve deposu oluşturulması gerekir. Sulu söndürme sistemleri için kullanılacak su depolarının yangın rezervi olarak ayrılmış bölümlerinin başka amaçla kullanılmaması ve sadece söndürme sistemlerine hizmet verecek şekilde düzenlenmesi gerekir.

(a) Yangın Pompaları :

Yangın pompaları; sulu söndürme sistemlerine basınçlı su sağlayan, anma debi ve anma basınç değeri ile ifade edilen pompalardır. Sistemde bir pompa kullanılması halinde, aynı kapasitede yedek pompa olması gerekir. Birden fazla pompa olması hâlinde, toplam kapasitenin en az % 50'si yedeklenmek şartıyla, yeterli sayıda yedek pompa kullanılır. Her pompanın ayrı bir kumanda panosu ve panonun da kilitli olması gerekir. Pompa istasyonunda, servis, muayene ve ayar gerektiren cihazların çalışma alanı etrafında acil aydınlatma sağlanması şarttır.

(b) Yangın Dolapları Sistemi :

Bina içinde yangın ile mücadelede güvenilir ve yeterli suyun sağlanması için, bina içinde itfaiye su alma hattı ve yangın dolapları tesis edilir. İtfaiye su alma hattı; yangın ile mücadelede, itfaiye personeli ve eğitilmiş personel tarafından kullanılmak üzere tesis edilir. Herhangi bir noktadan su alma ağzına olan mesafe 60 m'den fazla olamaz. Yüksek binalar, otoparklar ve benzeri yerlerde ıslak veya kuru sabit boru sistemi üzerinde, itfaiye personelinin ve eğitilmiş personelin kullanımına imkan sağlayan bağlantı ağzları bırakılması veya bu bağlantı ağzlarının kaçış merdiveni veya yangın güvenlik holü gibi korunmuş mekanlarda olması zorunludur. Yangın dolapları, her katta ve yangın duvarları ile ayrılmış her bölümde aralarındaki uzaklık 30 m'den fazla olmayacak ve mümkün olduğu kadar koridor çıkışı ve merdiven sahanlığı yakınına

HİZMETE ÖZEL

görülebilecek şekilde yerleştirilir. Binanın yağmurlama sistemi ile korunması ve katlara itfaiye su alma ağızı bırakılması hâlinde, yangın dolapları, ıslak tip yağmurlama branşman hattından beslenebilir ve aralarındaki uzaklık 45 m'ye kadar çıkarılabilir.

(c) Hidrant Sistemi :

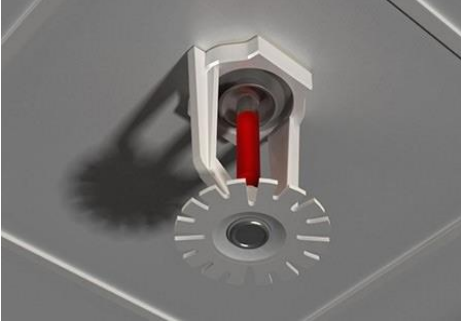
Yapıların yangından korunmasında, ilk müdahalede söndürülemeyen yangınlara dışarıdan müdahale edebilmek için mümkün olduğunca yapının veya binanın tüm çevresini kapsayacak şekilde tesis edilecek hidrant sistemi bünyesinde yerleştirilir, hidrantlar, itfaiye ve araçlarının kolay yanaşabileceği ve bağlantı yapabileceği şekilde düzenlenir. Hidrantlar arası uzaklık çok riskli bölgelerde 50 m, riskli bölgelerde 100 m, orta riskli bölgelerde 125 m ve az riskli bölgelerde 150 m alınır. Normal şartlarda hidrantlar, korunan binalardan ortalama 5 ilâ 15 m kadar uzağa yerleştirilir.

(ç) Yağmurlama Sistemi :

Yağmurlama sisteminin amacı; yangına erken tepki verilmesinin sağlanması ve yangının kontrol altına alınması ve söndürülmesi için belirli bir süre içerisinde tasarım alanı üzerine belirlenen miktarda suyun boşaltılmasıdır. Yağmurlama sistemi, aynı zamanda bina içine alarm verilmesi ve itfaiyenin çağırılması gibi çeşitli acil durum fonksiyonlarını da aktif hâle getirebilir. Yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla olan konut haricindeki bütün binalarda, araç kapasitesi 20'den fazla olan veya giriş ve çıkışları bağımsız olsa dahi birden fazla bodrum katı kullanan kapalı otoparklarda, toplam alanı 1000 m²'den fazla olan kolay alevlenici ve parlayıcı madde üretilen ve bulunduran yapılarda otomatik yağmurlama sistemi kurulması zorunludur.

HİZMETE ÖZEL

Köpüklü, Gazlı ve Kuru Tozlu Sabit Otomatik Söndürme Sistemleri

MADDE 38- Köpüklü, gazlı ve kuru tozlu sabit otomatik söndürme sistemleri; tesisin nitelik ve ihtiyaçlarına bağlı olarak uygun, güncel, sertifikalı ve ilgili standartlara göre tasarlanır. Suyun söndürme etkisinin yeterli görülmediği veya su ile reaksiyona girebilecek maddelerin bulunduğu, depolandığı ve üretildiği hacimlerde uygun tipte söndürme sistemi tesis edilir. Gazlı yangın söndürme sistemlerinin tasarımında TS ISO 14520 standardı esas alınır. Her türlü gazlı söndürme sistemleri kurulurken; otomatik gaz boşaltımı sırasında veya sistemin devreye girdiğini işleticiye ve mahalde çalışan personele bildiren ve kişilerin söndürme mahallini tahliye etmesini sağlayacak olan sesli ve ışıklı uyarılar temin ve tesis edilmek zorundadır. Halon alternatifi gazlar ile tasarımı yapılmış gazlı yangın söndürme sistemlerinde kullanılan söndürücü gazın, ilgili standartlara göre belgelenmiş uzun süreli kullanım geçerliliğinin olması gerekir.

Taşınabilir Söndürme Tüpleri

MADDE 39- Taşınabilir söndürme tüplerinin tipi ve sayısı, mekânlarda var olan durum ve risklere göre belirlenir. Buna göre;

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

A sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu,

B sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü,

C sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli,

D sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, kuru metal tozlu, söndürme tüpleri bulundurulur.

Düşük tehlike sınıfında her 500 m², orta tehlike ve yüksek tehlike sınıfında her 250 m² yapı inşaat alanı için 1 adet olmak üzere, uygun tipte 6 kg'lık yangın söndürme tüpü bulundurulması gerekir. Otoparklarda, depolarda, tesisat dairelerinde ve benzeri yerlerde ayrıca tekerlekli tip söndürme tüpü bulundurulması mecburidir. Taşınabilir söndürme tüpleri için, söndürücünün duvara bağlantı asma halkası duvardan kolaylıkla alınabilecek ve zeminden asma halkasına olan uzaklığı yaklaşık 90 cm'yi aşmayacak şekilde montaj yapılır. Yangın söndürücülerin periyodik kontrolü ve bakımlarının yapılması, standartlara uygun toz kullanılması ve dört yıl sonunda tozunun değiştirilmesi şarttır.

ALTINCI BÖLÜM

YANGIN GÜVENLİĞİ SORUMLULUĞU, EKİPLER, EĞİTİM, DENETİM, İŞBİRLİĞİ VE İÇ DÜZENLEMELER

Yangın Güvenliği Sorumluluğu

MADDE 40- Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğündeki tüm bina, tesis ve yapılarda yangın güvenliğinden, gerekli önlemlerin alınmasından binada bulunan en üst amir genel olarak sorumludur.

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

Çalışma saatleri içinde görevli sayısına ve binadaki en büyük amirin takdirine göre, binanın her katı, bölümü veya tamamı için görevliler arasından yangın güvenliği sorumlusu seçilir. Sorumlu, çalışma saatinin başlangıcından bitimine kadar sorumlu olduğu bölümde, yangına karşı korunma önlemlerini kontrol etmek ve aldırma ile yükümlüdür.

Üst Makamların çalışma alanında yangın güvenliği sorumluluğu Özel Kalem Birimine aittir. Yemekhane, Isı merkezi, Atölye, Akaryakıt Dolum Tesisi, Garaj, Jeneratör Dairesi, Telefon Santral Odası, Arşiv, Ayniyat Depoları gibi yerlerin yetkilileri aynı zamanda bu mekanların Yangın Güvenlik Sorumlularıdır. Lojmanlarda Yangın Güvenlik Sorumluları Lojman Yöneticileridir. İdareye ait bina/tesislerin araç park ve bahçeleri ile mesai saatleri dışındaki tüm bina/tesis ve açık alanların Yangın Güvenlik Sorumluluğu Özel Güvenlik Teşkilatı Müdürü/Şefidir.

Kamuya ait binalarda gece bekçisi yada güvenlik görevlisi bulunması asıldır. Bunun sağlanmadığı binalarda, mesai saatleri dışında hizmetli personele nöbet yazılmak suretiyle tedbir alınır. Nöbet tutan personel ertesi gün istirahat eder. Ancak hizmetli sayısı 5' ten fazla değilse durum en yakın polis veya jandarma karakoluna bir yazıyla bildirilir ve binanın devriyeler tarafından sık sık kontrol edilmesi sağlanır.

Ekiplerin Kuruluşu

MADDE 41- Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı ve taşra teşkilatı birimleri tarafından kullanılan her türlü yapı, bina, tesis ve işletmelerde aşağıdaki acil durum ekipleri oluşturulacaktır.

- a) Söndürme ekibi,
- b) Kurtarma ekibi,
- c) Koruma ekibi,
- ç) İlk yardım ekibi.

Söndürme ve kurtarma ekipleri en az 3'er kişiden; koruma ve ilk yardım ekipleri ise, en az 2'şer kişiden oluşturulacaktır. Her ekipte bir ekip başı bulunacaktır. Ekip başı, aynı zamanda iç düzenlemeleri uygulamakla görevli amirin yardımcısıdır.

Ekiplerin Görevleri

MADDE 42 - Ekiplerin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Söndürme ekibi; binada çıkacak yangına derhal müdahale ederek yangının genişlemesine mani olmak ve söndürmek,

b) Kurtarma ekibi; yangın ve diğer acil durumlarda can ve mal kurtarma işlerini yapmak,

c) Koruma ekibi; kurtarma ekibince kurtarılan eşya ve evrakı korumak, yangın nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek,

ç) İlk Yardım ekibi; yangın sebebiyle yaralanan veya hastalanan kişilere ilk yardım yapmak.

HİZMETE ÖZEL

Ekiplerin Çalışma Esasları

MADDE 43- (1) Acil durum ekiplerinin birbirleriyle işbirliği yapmaları ve karşılıklı yardımlaşmada bulunmaları esastır.

(2) Ekiplerin yangın anında sevk ve idaresi, itfaiye gelinceye kadar iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amir veya yardımcılara aittir. Bu süre içinde ekipler amirlerinden emir alırlar. İtfaiye gelince, bu ekipler derhal itfaiye amirinin emrine girerler.

(3) Bina amirleri; ekiplerin, yapılarda meydana gelecek yangınlara müdahale etmeleri ve kurtarma işlemlerini yürütmelerinde kullanmaları için gereken malzemeleri bulundurmaları zorundadırlar. Yapının büyüklüğüne, kullanım amacına, mevcut koruma sistemlerine ve oluşturulan ekip özelliklerine göre, mahalli itfaiye teşkilatı ve sivil savunma müdürlüğünün görüşü alınarak, gerekli ise gaz maskesi, teneffüs cihazı, yedek hortum, lans, hidrant anahtarı ve benzeri malzemeler bulundurulur. Bulundurulacak malzemeler, itfaiye teşkilatında kullanılan malzemelere uygun olmak zorundadır. Araç-gereç ve malzemenin bakımı ve korunması, iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amirin sorumluluğu altında görevliler tarafından yapılır.

(4) Yangın haberini alan acil durum ekipleri, kendilerine ait araç-gereç ve malzemelerini alarak derhal olay yerine hareket ederler. Olay yerinde;

a) Söndürme ekibi yangın yerinin altındaki, üstündeki ve yanlarındaki odalarda gereken tertibatı alır, yangının genişlemesini önlemeye ve söndürmeye çalışırlar.

b) Kurtarma ekibi önce canlıları kurtarır. Daha sonra yangında ilk kurtarılacak evrak, dosya ve diğer eşyayı, olay yerinde bulunanların da yardımı ile ve büro şeflerinin nezareti altında mümkünse çuvalara ve torbalara koyarak boşaltılmaya hazır hâle getirir. Çuval ve torbalar, bina yetkililerinin gerek görmesi hâlinde binanın henüz yanma tehlikesi olmayan kısımlarına taşınır.

c) Koruma ekibi boşaltılan eşya ve evrakı, güvenlik güçleri veya bina yetkililerinin göstereceği bir yerde muhafaza altına alır ve yangın söndürüldükten sonra o binanın ilgililerine teslim eder.

ç) İlk yardım ekibi yangında yaralanan veya hastalananlar için ilk yardım hizmeti verir.

(5) Yangından haberdar olan bina amiri ile acil durum ekipleri en seri şekilde görev başına gelip, söndürme, kurtarma, koruma ve ilk yardım işlerini yürütmek zorundadır.

(6) Ekip listeleri daima güncel bulundurulur.

Eğitim ve Tatbikat

MADDE 44- (1) Başta acil durum ekipleri olmak üzere tüm kurum personeline, mahalli itfaiye ve sivil savunma teşkilatlarından yararlanılarak, yangınla mücadele konularında yılda en az 1 kez eğitim yaptırılır. Eğitimin koordinesinden Merkez Teşkilatında Savunma Yönetim Birimi, Taşra Teşkilatında ise yetkili amir sorumludur. Yapılan eğitimlere ait sonuç raporu düzenlenerek Savunma Yönetim Birimine gönderilir.

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

(2) Tüm personelin katılımıyla yılda en az 1 kez söndürme ve tahliye tatbikatı yapılır. Tatbikat Sonuç Raporu düzenlenerek Savunma Yönetim Birimine gönderilir.

Denetim

MADDE 45- Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında ve taşra teşkilatında yetkili amirin görevlendireceği en az üç kişilik heyet tarafından, yangına karşı gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı, yönerge hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığı Ocak ve Haziran aylarında denetlenir. Denetleme sonucunda tanzim edilen sonuç raporu heyetçe imzalanarak Savunma Yönetim Birimine gönderilir. Denetim sonucunda eksik bulunan ve giderilmesi istenilen aksaklıklar ile talep edilen önlemlerin öngörülen süre içerisinde ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur.

İşbirliği Protokolü

MADDE 46- Mahalli idare İtfaiyesi ve komşu kurumlarla meydana gelebilecek yangınlarda müdahale, eğitim ve tatbikat konularında, karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği amacıyla protokol düzenlenebilir.

İç Düzenlemelerin Hazırlanması

MADDE 47- Yangınla etkili mücadele etmek ve yangın söndürme konusunda izlenecek yöntemi bir esasa bağlamak maksadıyla merkez teşkilatında Savunma Yönetim Birimi tarafından taşra teşkilatında ise yetkili amir tarafından Yangından Korunma Talimatı hazırlanır. Talimatta, acil durum ekiplerinin görev ve sorumlulukları, söndürme araçlarını kullanma usulleri, eğitim ve periyodik bakım, kontrol hususları ile gerek görülecek diğer hususlar düzenlenir. Bina yerleşimini, bina iç ulaşım yollarını, her türlü yangın ihbar ve önleme sistemi ile yangın malzemelerinin yerlerini gösteren plan ve krokiler, tahliye projeleri/krokileri, acil durum ekiplerinin listesi, acil durumda kullanılacak malzeme, ekipman listesi, eğitim, tatbikat ve denetleme ile ilgili kayıtlar bu talimata eklenir.

Talimattaki bilgilerin sürekli güncel bulundurulması sağlanır. Bu husus planlı, plansız tüm denetimlerde kontrol edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

SON HÜKÜMLER

Tehlikeli Maddeler İle İlgili Hususlar

MADDE 48- Tehlikeli maddelerin depolanması, doldurulması, kullanılması, üretilmesi hakkında 2007/12937 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik esaslarına göre, yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat ve standartlara uygun hareket edilecektir.

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL

Mevcut Binalar Hakkında Uygulanacak Hükümler

MADDE 49- Mevcut bina/tesislerin yangına karşı yapısal değerlendirilmesi ve yangına karşı alınacak tedbirler 2007/12937 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin 10' uncu Kısım esaslarına göre yapılacaktır.

Yürürlük

MADDE 50- Bu Yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 51- Bu Yönerge hükümlerini Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürü yürütür.

HİZMETE ÖZEL